ד"ה / שעה	TIME
שאם	2:46:30
בגויל	57:47
דילמא	1:06:45
שלא	1:08:23
אצבע	1:13:05
שבהן	1:17:26

שאם בא לחתוך חותך · תימה לרשב"א הא אמר לעיל בשתי כריכות חולקין ופ"ה כגון תורה בכרך אחד ונביאים בכרך א' משמע אבל תורה ונביאים בכרך א' אין חולקין אפי' שניהן רוצים וא"כ היכי אמר הכא דחותך ויש לומר דלא הוי בזיון הספר אלא כשחותך מחמת חלוקה:

בגויל ששה טפחים, בקלף בכמה · גויל הוא עור שלא ניתקן כלל אלא שהסירו את השער וכותבין בו במקום שער ולהכי קרי ליה גויל שאינו מתוקן כדאמר לעיל (דף ג·) "גויל" אבני דלא משפיין; ופעמים חותכין אותו לשנים דרך עוביו ואותו (א) שכלפי שער קרוי "קלף" ואותו (ב) שלצד בשר קרוי "דוכסוסטוס" ולשון 'דוכסוסטוס' הוי פירושו מקום בשר דבלשון *מדי קורין לבשר "סוסטוס", ודוך' היינו מקום כמו *דוך פלוני, וכותבין: על (א) הקלף לצד בשר כדאמר בפ' המוציא (שבת דף עט:) (ב) ועל דוכסוסטוס לצד שער ובשניהם במקום חתך דשם הוא טוב לכתוב, ושלנו דין קלף יש להם ולא דין דוכסוסטוס ולכך כותבין עליהם תפילין שאין כשרים על דוכסוסטוס אלא על הקלף כדאמר בהמוציא יין (שם):

[בשבת עט: ד"ה קלף כתבו דבלשון יון]

[ברכות יח:]

תקציר ד"ה בגויל

גויל המוזכר בגמ' ניתן לחתכו לשנים (א) שכבה עליונה נקרא קלף

(ב) שכבה תחתונה הסמוך לבשר נקרא דוכסוסטוס - בשניהם מקום הכתיבה הוא במקום החתך

דילמא "תורה צוה" · ואומר ר"ת דאותו פסוק קרוי תורה כדאמר בפ' ג' דסוכה (דף מב·) קטן היודע לדבר אביו מלמדו תורה מאי תורה "תורה צוה לנו משה":

שלא יהא ספר תורה יוצא ונכנס כשהוא דחוק · וא"ת והלא לא היו מוציאין אותו מן הארון דהא אסור ליכנס בבית קדש הקדשים, וביום הכפורים לא אשכחן בסדר יומא שהיה מוציאו: וי"ל (1) דלצורך כדי לתקן שרי ליכנס בבית קדש הקדשים כדאמרינן בעירובין (דף קה·) וה"נ יכולין ליכנס שם כדי לתקן ספר תורה כדי שלא יתעפש ויתקלקל (2) וגם משחרב משכן שילה עד שבנה שלמה בית המקדש היו יכולין להוציאו מן הארון ולעיין בו:

תקציר ד"ה שלא

תוס' עונה לשאלה למה צריכין להשאיר עוד מקום בארון כדי שלא יהא ספר התורה (שהיה בפנים) יוצא ונכנס בדוחק בזמן שלכאורה לא היו מוציאין אותו כלל מאחר שחוץ מביום כיפור אסור ליכנס לקדש הקדשים

אצבע ומחצה לכותל זה · נראה לר"ת דלא גרס "ומחצה" אלא אצבע לכותל זה, דאי גרס ומחצה תיקשי שנים עשר (ו) היכי יתבי כדפריך לקמן, אלא "אצבע" גרס, וזוטרתי דהויין ששה בטפח:

שבהן עמודים עומדין · נראה לר"ת דסימן להעמדת ישראל היה ולא עשאום של זהב שלא להזכיר מעשה העגל דאין קטיגור נעשה סניגור וכן אמרינן [בר"ה] (דף כו·) דמשום הכי לא היה כהן משמש לפני ולפנים ביוה"כ בבגדי זהב משום דאין קטיגור נעשה סניגור והתם פריך והא הוא ארון שהיה של זהב והיה לפנים, ומשני מכפר קאמרי' והני עמודים נמי היו כמו מכפר שהם עשוים סימן להעמדת ישראל והוא שיסד הפייט *"תבנית אות יוסף עמודיו עשה כסף" **בשביל 'תבנית אות יוסף'- סימן של יוסף דהיינו עגל, דיוסף נקרא 'שור' שנאמר (דברים לג) "בכור שורו הדר לו" לכך "עמודיו עשה כסף" ולא זהב שלא להזכיר במעשה העגל :

תקציר ד"ה שבהן

תוס' מסביר למה אותן העמודין שהיו בארון עשויין מכסף ולא מזהב

** בגלל 'תבנית אות יוסף' דהיינו העגל (מעגל הזהב) 'עמודיו עשה כסף' כאן, לזכר העמודין (המונחין בקדש הקדשים) מכסף ולא מזהב

הגהות הב"ח

(ו) תוס' ד"ה אצבע וכו' תקשה שנים עשר בי"ב היכי יתבי :

תרי